

עין משפט
נר מצוה

כו:

בדקה שְׁלִשִּׁים יום. כי הך פלוגתא איכא לענין טיפול אֶדְנָה

(כ"מ דף כח):

מִלְאֲתָךְ ודמעך לא תאחר בן תעשה לְשׁוּרְךָ. דהיינו ג' ימים מיום הצלת העומר בפסח י"ח שגמר זמן גישול

התצואה עד העלאת שמניצין שמי

הלחם להמיר חדש במקדש וא"ת האז ציום חמשים הוא ולא הוי כעין זכור צניך ולאנך תתן לי ללאחר שלשים(י) יט': וכו' תימא מיתה לא תלמוד דומר וכו'. לאו דוקא ו' דלא חשיב לה צפרק אלו הן הנשרפין (סנהדרין ג.). צדדי אלו צנמימה אלא קרוב הוא לא [לעון] מיתה: **דלמא** אתי לאפרושי מן הפטור ע"י החיוב

כו'. צכמה מקומות אחרין תרומה ויחזור ויתרוס ולא גזרין לא תסס כיון שהתרומה ראשונה לכהן מידע ידע דשניה דרצנן ואפילו נתן הראשונה ככר לכהן קודם שיאמר לו חכם לחזור ולתרוס מ"מ מדאין הכהן מחזיר לו את הראשונה מידע ידע דשניה דרצנן היא אצל כאן סבור הוא לא שנתן לכהן צמורת שכר סיועו לא ומעכבא כסן וצכמה מקומות

בז א מיי פ"א מה' מעילה:
ל' י והדר ספק:
זו ב מיי פ"ג מהלכות בכורות:
ל' י סמג עשין קמה טושיע י"ד סימן טז סעיף ב:
ב ד מיי שם הלכה ח טושיע"
שם סעיף ו:
ג ה מיי שם הל' ט טושיע"
שם סעיף ח:
ד ו מיי שם הלכה יד טושיע"
שם סעי' ג:
ה ז מיי שם הל' יד ופ"י"ז מל' תרומות הלכה יח [טור י"ד ס' שאל]:

תורה אור השלם

- לפני י' אלהך תאבלגו שנה בשנה בקום אשר יבצר י' אתה ובריתך: דברים טו כ
- מלאךך ודמעך לא תאחר בכור צניך תתן לי: שמות כב כ
- ואתם ירתם מן הדרך הבשלתם רבים בתורח שחתם ברית הליזי אמר י' מצאנו: מלאכי ב ח
- ולא תשא עילי חטא בהרמכם את חלבי מעטו ואת קדשי בני ישראל לא תחללו ולא נמות: במדבר יח לב

מוסף רש"י

ליטפל בכבור. לנרות זו לגדלו קודם שימנו לכהן (תורה וד).

שיטה מקובצת

א) הגיוה. ס"א בשלמא רב נתן בר אבשיעא לא אמר כרשב"ל אמר כל האי נמי נראה עם הגיוה הוא אלא ר"ל מאי טעמא כי. ורש"י לא גריס כן:
ב) בכבור בהמה דקה שלשים:
ג) ואם היה בעל מום ואמר:
ד) ומתי ואמר לו:
ה) לארש שוה אינו רשאי לקיימו אלא עד שלשים:
ו) מסוברא דמוקדם למוקדם מאוחר להמאוחר אדרבה כי. על חיבת אלא נרשם קל למעלה להורות כי רואי לפ"ד למחקר:
ז) קרא. עיין תוס' לקמן (דף ט ט"ז):
ח) שיתין וימן לא כי להכמים ובתר חמשין וימן תו לא צריך לאימיה אימא וכן תעשה הוסיף קל הכתוב לתירווייהו אי"כ לכתוב מרובה תנא: תעשה להמתקן:
ט) תניא כותיה דרבא בכור וחיבות נמי התי נמחק:
י) בשורך ולא מסוך:
יא) מרובה מאי מפני שטיפולו מרובה תנא:
יב) דקות מאי טעמא דר' יוסי אמר קל וכן תעשה אחרוייהו חביב ולא מסוך הכתוב אלא לחכמים בהמה גסה בחמשין תו לא צריך לתלא יחיי צריך לאימיה:
יג) משלחם יל':
יד) ואל תחולש הסי':
טו) ליה כן תעשה:
טז) לי כן תעשה לצאנך:
יז) מצותו ליתן לאחר:
יח) חמשים יום שחרי:
יט) כראמורין במנחות פיר' ר"י:
כ) מה"ד

דמוקדם לדמוקדם:
לא) מה"ד ודמאוחר בכור בניך דמאוחר בפסוק:
ב) שתי' וימן דעשיה:
ג) דהך דכבור:
ד) ששוכרו שהוא מצילו כן:
ה) ואחר שהופרש ממנה:
ו) הבית דטבל גמור:
ז) אלא דקנסא הוא:
ח) בפסח שאז זמן בישול:
ט) שלשים יו"ל דביכורי יחיד לא מייזי עד לאחר עצרת:
ט דוקא מיתה דלא:
לא) הוא לענן מיתה:
לב) גזרין. גליון ויתרין ר"י דהני לא שכיחי כולי האי כי תן דהכא דמילתיה דשכיח הוא לסייע בבית הגרנות אי"נ יש לומר דהכא איכא למיחש לאפרושי מן הפטור על החיוב מפני שיש סמטייעים לי בבית הגרנות ויש שאינם מסטייעים ומאותה תבואה עצמה ליכא להפריש מניה וכיה ולא מטעם שהוא מן (החיוב על הפטור) (דמפורש על החיוב) רק שקריב הדבר לבא לידי תקלה. ת"ח. ולא גזרין ויש ליתן טעם דבעלמא כיון וחיבת ההם נמחק:
לב) הוא דתרומה שנתן:
לז) סיעד מעכבא הכהן:

ואם עשו כן. שנתנו להם בשכרן:
חיללו. הוציאו התרומה והמעשר לחולין שאין בהן דין קדושה ולא יפה עשו ולא יצאו חוצא ויש בדבר עון מיתה:
תרומה ומעשרות פעם שניה משלם:
אלא משום דלמא אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב דאי מחייבין ליה לאפרושי תרומה אחרית כבר קח כבר כולי הך תבואה טבל ודאי כאילו לא נתרמה כלל ואי אית ליה טבל אחריתו ודאי טבל אתו לאפרושי עליה מהך תבואה שכבר נתן ממנה והיא כבר נפטרה (דסבר דלאו משום קנסא הוא דקניטנין ליה לאפרושי תרומה אחריתו אלא משום חיוב גמור) ואחי לאפרושי מן הפטור על החיוב ולהכי לא קניטנין ליה:

הלוקח בהמה פרק שלישי בכורות

דעיקר לאו לכפרה הוא דאסי. דלינו מציהא על חטא:
כיון דמכפרא אעשה. דעולה מכפרת על עשה כדאמרין במס' יומא (דף לו.) על עולה מתוודה עון שמה ופאה:
והאנן גשר סנן. אלמא כגשר שרי עקביא ולא יח בתלושין:
עיקרו הפוך כלפי ראשו. שפכול צלמלעיתו ושני ראשין נראין צחוץ:
שאניו מחמעד. שאניו שזה עם הגיוה אלא נראה עולה למעלה:
מאי טעמא לא אמר ככר נסן. הא ודאי כיון דלינו מתמעך אינו נראה עם הגיוה קרינא ציה:
לפי שאי אפשר לשוס גיוה בלא נימין המדולדלו. שעולות למעלה ואי כי האי גוונא מיתסר אין לך גיוה מותרת. רצי נתן טפי מחמיר להכי לא צעי מאי טעמא לא אמר כריש לקיש:
הדרן עלך הלוקח בהמה

ערך כמה. ליעפל צכור. צומן הזה קודם שימנו לכהן שמוחר לעכבו אאלו צעל כרוח ולפרנסו:
לא יסן לו. צגמ' מפרש:
אס היה צעל מוס ואומר לו. הכהן בתוך הזמן מנהו לי שאוכלנו מותר:
צין סס. צומן צניה המקדש קיים:
צין צעל מוס. צומן הזה:
גב' **מלאךך ודמעך וגו'**. וסמך ליה יט וכן תעשה לשורך ללאנך וגו' ודרשין הכי צכור צניך תתן לי יט וכן ללאנך דכי היכי דככור צניך מואתו י"ו לאחר שלשים כדכתיב (במדבר יח) ופדויו מנן חדש תפדה אף צכור כאן לאחר שלשים. מלאךך ודמעך דהיינו צכורים כן לשורך דכי היכי דצכורים לאחר חמשים י"ח שגרי צכסח התצואה מתבצלת ואין מציצין צכורים עד שיציאו שמי הלחם צעצרת כדאמרין יט צפרק רצי ישמעאל (מנחות סח.):

ס **דמקדם לדמקדם**. מלאךך ודמעך קודמין צפסוק ראשון הלכך דרשין להו אשורך הקודם צפסוק שני:
יא) ודמאחר. צכור צניך דמאחר צפסוק ראשון דרשין ליה אלאנך המאחר צפסוק שני:
דסמך ליה לדסמך. וצכור צניך סמך אל שורך:
ואימא שסינן. יט דעשייה אחרת דומיא דהך יט צכור צניך צעין:
לא מסרך סכסוכ אלא לחכמים. הואיל ולא גילה לך שיעור עשייה שסוסיף ודאי לחכמים מסרך שפרשו לך הטעם ואחריהם תלך:
שיפולא. סרתמה:
ששניה דקות. ואינה יכולה לאכול עשז ואסי לא תהא עם האס תמות:
שגראה ככהן המסייע צנים הגרנות. לפי שצומן הזה אין צכור ראוי לכלום עד שיפול צו מוס ויזין דעל ישראל רמיא ליעפל צו חמשים יום ואמר ליה הכהן צתוך הזמן מנהו לי ואוזנו

מלאךך אלו הככורים שנטלין מן המלא. ודמעך זו תרומה א) ומטמת גדוליה. למ"ה. ובכורים א) דמביא וקורא חיינו מפסח ועד עצרת דאיכא ג' יום וכן תעשה לשורך היטפל בו ג' יום:
איפוך אנא. דאימא בכור בניך תתן לי כן תעשה לשורך:
ססתברא דמקדים לדמקדים. מלאךך דמוקדם לפסוק הקיש לשורך שמוקדם לצאנך. ובכור בניך דמאחר אחר מלאךך תן לצאנך דמאוחר (אחר) לשורך:
דסמך לדסמך. בכור בניך סמך לשורך:
אמר קרא תעשה לשורך. דההוא תעשה לא צריך כלל אלא להוסיף עשייה בשורך יותר מצאנך:
ואימא שיתין. הואיל דהוסיף לימא פי שנים מצאנך דהיינו שיתין:
לא מסרך הכתוב אלא לחכמים. כלומר דלא אמר שיתין כפליים שבצאנן אלא חכמים הוא דמפרשי ג' יום וסבכו אמלאךך ודמעך לא תאחר:
מפני ששיתין דקות. ולא יכולה (ליכל) [למיכל] יפה עד ג' חדשים:
הכתנים המסייעים בבית הרועים. לשמור או להאכיל כדי שיתנו להם בכברות ולויים ועניים [תמסייעין] בבית הגרנות מפני מעשר ראשון ומעשר בני והכתנים המסייעים בבית המטבחים בשביל המתנות:
ואם עשו כן. שנתנו להם בשכרן:
חיללו. הוציאו התרומה והמעשר לחולין שאין בהן דין קדושה ולא יפה עשו ולא יצאו חוצא ויש בדבר עון מיתה:
תרומה ומעשרות פעם שניה משלם:
אלא משום דלמא אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב דאי מחייבין ליה לאפרושי תרומה אחרית כבר קח כבר כולי הך תבואה טבל ודאי כאילו לא נתרמה כלל ואי אית ליה טבל אחריתו ודאי טבל אתו לאפרושי עליה מהך תבואה שכבר נתן ממנה והיא כבר נפטרה (דסבר דלאו משום קנסא הוא דקניטנין ליה לאפרושי תרומה אחריתו אלא משום חיוב גמור) ואחי לאפרושי מן הפטור על החיוב ולהכי לא קניטנין ליה:

מלאךך אלו הככורים שנטלין מן המלא. ודמעך זו תרומה א) ומטמת גדוליה. למ"ה. ובכורים א) דמביא וקורא חיינו מפסח ועד עצרת דאיכא ג' יום וכן תעשה לשורך היטפל בו ג' יום:
איפוך אנא. דאימא בכור בניך תתן לי כן תעשה לשורך:
ססתברא דמקדים לדמקדים. מלאךך דמוקדם לפסוק הקיש לשורך שמוקדם לצאנך. ובכור בניך דמאחר אחר מלאךך תן לצאנך דמאוחר (אחר) לשורך:
דסמך לדסמך. בכור בניך סמך לשורך:
אמר קרא תעשה לשורך. דההוא תעשה לא צריך כלל אלא להוסיף עשייה בשורך יותר מצאנך:
ואימא שיתין. הואיל דהוסיף לימא פי שנים מצאנך דהיינו שיתין:
לא מסרך הכתוב אלא לחכמים. כלומר דלא אמר שיתין כפליים שבצאנן אלא חכמים הוא דמפרשי ג' יום וסבכו אמלאךך ודמעך לא תאחר:
מפני ששיתין דקות. ולא יכולה (ליכל) [למיכל] יפה עד ג' חדשים:
הכתנים המסייעים בבית הרועים. לשמור או להאכיל כדי שיתנו להם בכברות ולויים ועניים [תמסייעין] בבית הגרנות מפני מעשר ראשון ומעשר בני והכתנים המסייעים בבית המטבחים בשביל המתנות:
ואם עשו כן. שנתנו להם בשכרן:
חיללו. הוציאו התרומה והמעשר לחולין שאין בהן דין קדושה ולא יפה עשו ולא יצאו חוצא ויש בדבר עון מיתה:
תרומה ומעשרות פעם שניה משלם:
אלא משום דלמא אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב דאי מחייבין ליה לאפרושי תרומה אחרית כבר קח כבר כולי הך תבואה טבל ודאי כאילו לא נתרמה כלל ואי אית ליה טבל אחריתו ודאי טבל אתו לאפרושי עליה מהך תבואה שכבר נתן ממנה והיא כבר נפטרה (דסבר דלאו משום קנסא הוא דקניטנין ליה לאפרושי תרומה אחריתו אלא משום חיוב גמור) ואחי לאפרושי מן הפטור על החיוב ולהכי לא קניטנין ליה:

מלאךך אלו הככורים שנטלין מן המלא. ודמעך זו תרומה א) ומטמת גדוליה. למ"ה. ובכורים א) דמביא וקורא חיינו מפסח ועד עצרת דאיכא ג' יום וכן תעשה לשורך היטפל בו ג' יום:
איפוך אנא. דאימא בכור בניך תתן לי כן תעשה לשורך:
ססתברא דמקדים לדמקדים. מלאךך דמוקדם לפסוק הקיש לשורך שמוקדם לצאנך. ובכור בניך דמאחר אחר מלאךך תן לצאנך דמאוחר (אחר) לשורך:
דסמך לדסמך. בכור בניך סמך לשורך:
אמר קרא תעשה לשורך. דההוא תעשה לא צריך כלל אלא להוסיף עשייה בשורך יותר מצאנך:
ואימא שיתין. הואיל דהוסיף לימא פי שנים מצאנך דהיינו שיתין:
לא מסרך הכתוב אלא לחכמים. כלומר דלא אמר שיתין כפליים שבצאנן אלא חכמים הוא דמפרשי ג' יום וסבכו אמלאךך ודמעך לא תאחר:
מפני ששיתין דקות. ולא יכולה (ליכל) [למיכל] יפה עד ג' חדשים:
הכתנים המסייעים בבית הרועים. לשמור או להאכיל כדי שיתנו להם בכברות ולויים ועניים [תמסייעין] בבית הגרנות מפני מעשר ראשון ומעשר בני והכתנים המסייעים בבית המטבחים בשביל המתנות:
ואם עשו כן. שנתנו להם בשכרן:
חיללו. הוציאו התרומה והמעשר לחולין שאין בהן דין קדושה ולא יפה עשו ולא יצאו חוצא ויש בדבר עון מיתה:
תרומה ומעשרות פעם שניה משלם:
אלא משום דלמא אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב דאי מחייבין ליה לאפרושי תרומה אחרית כבר קח כבר כולי הך תבואה טבל ודאי כאילו לא נתרמה כלל ואי אית ליה טבל אחריתו ודאי טבל אתו לאפרושי עליה מהך תבואה שכבר נתן ממנה והיא כבר נפטרה (דסבר דלאו משום קנסא הוא דקניטנין ליה לאפרושי תרומה אחריתו אלא משום חיוב גמור) ואחי לאפרושי מן הפטור על החיוב ולהכי לא קניטנין ליה:

מסורת הש"ס

א) תמורה ט. ז. ב) [מגינה ט.], א) [כ"מ פט.]. ד) מוספתא דמנחם פ"ה הכ"ג ע"ש, רש"י ד"ה צדקה שלשים יום כי דילף לה צכורות מקרא פלוגתא ואפשר שטונו מוס' להך פלוגתא לענין טיפול לחיבת כ"מ פט. וע"ש פי' רש"י ד"ה צדקה שלשים יום כי דילף לה צכורות מקרא עי"ל, ח) [נע' מוספות כ"מ סא. סד"ה אלא כי ומ"ש שם על דתן].

הגהות הב"ח

א) במשנה צדקה עד שלשים:
ב) שם צתוך זמן זה מנהו לי וכו' ואס היה צעל מוס ואמר:
ג) שם (לאחר י"ב חדש) מא"מ וג"כ ס"א לאחר שנתו:
ד) שם אלא עד שלשים:

רבינו גרשום

דעולה. כיון דלאו לכפרה אחיא דדורון בעלמא היא משהי לה:
א) דלמא. כיון דמכפרא אעשה דאמרין דבאה על עשה ועל לא תעשה שניתן (ועל לעשה: דבעבל מוס אפילו תולש שרי. ולא בתם:
והאנן גשר נתן. בבעל מוס ולא תולש:
תנא גשר להודיעך כחן דרבנן. דאפילו גשר דממילא אסרי אבל לעולם ה"ה לפעיקא דתולש נמי מותר:
תנא תולש להודיעך כחן דרבנן. דמתיר בשחיטה:
כל שעיקרו של שער. תולש הפוך העיקר כלפי ראשו וראשו אצל העור נראה שמוחים תולש:
שאינו מתמעך עם הגיוה כלומר שאינו מחובר שוכב בשוה עם שאר הגיוה אלא נתלש ויוצא כמעט חרץ משאר הגיוה:
קסבר. האי נמי שעיקרו הפוך כלפי ראשו ואינו יוצא חרץ משאר הגיוה היינו נראה עם הגיוה. קסבר ריש לקיש שעיקרו הפוך הוי דואי אינו נראה עם הגיוה יותר ממה שאינו מתמעך דהכי אדורא דגיוה לפי שאי אפשר לגיזה בלא נימין המדולדלות:

חזרן עלך הלוקח ישראל חייבין ליטפל בכבור. כלומר עד כמה ישראל חייב לגדל את הכבור קודם שינתנו לכהן:
בדקה לי יום ובכסה ג' יום. כדמפרש בבמ':
אמר לו הכהן בתוך זה הזמן תנהו לי הרי זה לא יתן. דנראה ככהן המסייע בבית הגרנות דאין נותנין לו תרומה דנראה כאילו נתנה לו בכסירותו אף כן נמי נראה כאילו נותנו לו בשביל אותה תנאה שנכנס במקומו בטיפולי:
ואם אמר לו בתוך הזמן כשנפל בו מוט תן לי שאוכלנו מיד מותר הואיל ואין (רצוה) [צריך] הכהן לקיימו לא נראה כמסייע אבל בסתם הוא לא יתנו לו שאינו יכול לאוכלו מיד עד שיפול בו מוט שלא בזמן בהמ"ק:
מנא הני מילי. דל' יום חייב ליטפל בו:
דאמר קרא בכור בניך תתן לי ובתיב בבניך מבן חדש תפדה וכן תעשה לצאנך נמי. מלאךך ודמעך לא תאחר וגרסי' במכילתא

ואם עשו כן. שנתנו להם בשכרן:
חיללו. הוציאו התרומה והמעשר לחולין שאין בהן דין קדושה ולא יפה עשו ולא יצאו חוצא ויש בדבר עון מיתה:
תרומה ומעשרות פעם שניה משלם:
אלא משום דלמא אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב דאי מחייבין ליה לאפרושי תרומה אחרית כבר קח כבר כולי הך תבואה טבל ודאי כאילו לא נתרמה כלל ואי אית ליה טבל אחריתו ודאי טבל אתו לאפרושי עליה מהך תבואה שכבר נתן ממנה והיא כבר נפטרה (דסבר דלאו משום קנסא הוא דקניטנין ליה לאפרושי תרומה אחריתו אלא משום חיוב גמור) ואחי לאפרושי מן הפטור על החיוב ולהכי לא קניטנין ליה:

^[1] נראה דל"ל זו תרומה שדמענת התצואה. לשון מורי הגאון. ובככורים קיי"ל דמנא וקודא וכו'.

מסורת הש"ס

א) גי'א סבר וכי"ג ש"ק, ב) חספתא דמלא, ג) וני' כ"מ פ"י דין אי מלכות מרומות שמי טעמאות ופירושיהן; ד) ג' נליה ט. ע"ש, ה) נדה לז, ו) נחמן חולין קד. ד"ס חלת ובי וכן בראש"ס פ' כל הבשר פ"ד גרסו אמר רבינא הלכה ובי מיהו בשאלמות פ' אמור איתא הלכן, ז) בטלן יש כהן טובת הגאה ומפרש ובי מכיוון הס"ד ומה"ד טובת הגאה דבר מועט הס"ד ומה"ד ולא היה כהן כי ככה המשיע הס"ד ומה"ד הי' וכן מ"ט ובי ופ"ק הס"ד ומה"ד מ"ט לא אמר כי כבוד הס"ד ומה"ד אמר כי כבוד הס"ד ומה"ד, ח) ג' ימי יא, ט) לא כהן הד"א ש"ק, י) רב"ש מח"א, יא) פ' אמר כי קח, יב) פ"א איתא כאן כל ה"א דלעיל ד"ה כהן קטן, יג) ש"ק, יד) חלה ש"ק, טו) ואכל לה ש"ק, יז) דמשמע ה' מרומות

ח"ל דישראל מדמעת ואיהי עולה שי וי"ש וי"ש נחמן ד"ה ומרומות אינה מדמעת, יח) גי'א וגבי ש"ק, יט) ש"ק סיפורא ומכבדת, כ) גי'א נ"ל, יא) וע"ש מר"ה, יב) א"ר שאלא וגו' טומאה עליה ש"ק, יג) א"ר ש"ק, יד) א"ר ש"ק.

הגהות הב"ח

א) גמ' למעט כהן סבר מתחיל קדושיהי: ב) רש"י ד"ס ה"ג ובי ות"ק האר' כהנל: ג) ד"ה מיתמל ובי אבי אמו סלע דעית:

לעני ש"ש

פורגין, שפור חתייה.

שיטה מקובצת

א) ישראל. עיי' בתוס' לקמן (דף ג נ ע"ג): ב) אסור יש בקצת פסחים כתר כאן ב) רש"י אומר אף במתנות כהונה כן כיצד ישראל שהפריש ר' זח למתנת כהונה ומצאו ישראל אחר ואמר לו הילך סלע ותנן לבן בתי כהן מותר ואם כהן לכהן אסור ותנא ובי ורש"י ל"א ב' סבר דיתחיל קדושיהיה: ג) דתרומה ומכאן ואילך ימי הדא: ד) גידול לה חלה: ה) קמא ותנא דאמר בבבלי: ו) למיטעי בהו וכן תי' דיהיב לה אבי אמו סלע דהיינו: ז) לארץ מדרגה: ח) א"א חלה הכל ד: ט) לארץ הס"ד ומה"ד היה רמי תרי דחולין וחד תרומה לבטלה ברוב והיה שקל חד נטל ותרמא ושביק תרתי ומכאן ואילך רמי תרא לגו תרתי לבטלה והיה שקיל תרא והוי להו תרי כדמצינא לבטלה אחרינא: י) טומאה יוצאה מגופו: יא) גידול הארץ והיא עצמה בטאה בברה שטומאה יצאה מגופה ל"א כר ודשאר נמחק: יב) הכי והדר מפרשי חלה אחריתי וני' דאין קורא לה שם לית לה תורת חלה: יג) צמות הס"ד ומה"ד לאפנויי לקביוי הס"ד: יד) וברמיא ובליקח מן: טו) אכלין צלי בהחילת: ובכל מתנות כהונה כתיב: יז) ישמעאל דאסוריה לוד: יח) מרמעת דייק החם: ט חן כדאמרין רבה ואביי מרבית: א) תרומה שיר מכריז בעט בדי שתיקיים:

כ) וחולך הטבל וישייר כדי תרומה באחרונה ויפרישנה: ט) אחר שטבל וטהר: פ) טובלין כתיבם לתרומה: פא) דלא מבטל לה תיבת אכיל נמחק: ק) לישנא דשקלה לה בריש מיסא דלא מוכרז מיסא אלא גבי ההיא דשרי ליה בתורא מ"מ תיבות מוכיר לה שריפה נמחק: קא) מועט הוא וכן: קב) דאיפשר לאידהורי מליגע: קג) חנינא דקא טרפא שיבבתא ובי וקאמרה: קד) התיג תנא א"י: קה) נכנסה וכן פ' בעירור אבל: קו) גבי מרים מגדלא כו' וקא מחזיא תגורא שהיתה כו' שקורין פורגין ומכבדת: קז) ודובשנין דפרק כל: קח) תיבות וחדר מפרשא נמחק: קט) ולא דמי להנהוי מקומות: קא) כאן היה רחוק מא"י: קב) לכהן קטן כיון דאין טומאה יוצא מגופו: קג) לם למדור חך דהכא: קד) אינה קבועה טענה להפריש כו' כהן קטן במקומות:

א) וי"ה בחספתא דמלא פ"ה ע"ש.

ו) **טובת הגאה**. דבר מועט ואם היה כהן נותן סלע כדי שיתנו לכהן אחר קריבו אסור כיון ללדידיה חזיא הוי גראה ככהן המסייע: ה"ג ותנא מ"ט לא אמר מתנות כהונה ולא גרס ותנא קמא. וי"ט בזולן יש כהן טובת הגאה ומפרש כגון ישראל שהפריש תרומה מכריז מאי

טעמא לא אמר נמי או טבח שהפריש

מתנותיו ורועה שהיו לו כדורות: **אמר לך תרומה**. היינו טעמא דשריא טובת הגאה ידיה דקדושת הגוף היא דכולי עלמא ידיעי דלא נפקא לחולין ולא אחי הארץ כהן דיהב אבי אמו הסלע צגיניה למיטעי ולמנהג צה ענין חול ולמימר איתחלל לה צהאי סלע דיהב ליה אבי אמו: **אבל גני**. מתנות כבור: **דקדושם דמים נינהו**. דלם רלה כהן למכור בשר כבור חורע ולחיים וקיצה מוכרן לישראל ותו לא צעי ליה לישראל למיכלניהו צללי ובחדלל כי היכי דעצדי כהן הילכך אחי הארץ כהן למיטעי ו כהן וסבר כיון דבני קנין נינהו:

ו כהן וסבר כיון דבני קנין נינהו: **ו** **חיתול קדושייהו אחרצנה וזוי**. דיהיב יי אבי אמו וי דהיינו ד' וזוי ואמי למינהג בכו מנהג דחולין שלא יאכלם צללי ובחדלל כדניס המפורש בפרק הזרוע והלחיים והקיצה (חולין קנז): ומשום הכי לא מנינהו. והאי דקנט ויכולן הכי קאמר ויכולן התרומות והמעשרות יש כהן טובת הגאה: **תרומת חוזה לארץ**. יי דרבנן היא ויכול ליתנס לכהן המסייע: **למעשים**. כהן: **נעילה צרוב**. לאכולה לזר ולא צעינן אחד ומאה ולאחר שעירצה צרוב חולין יכול לאכול י זר או כהן צימי טומאה לאחר צביעלה: **רצה**. כהן היה דמדצית עליו קאליי: **חמרא דתרומה**. דחוזה לארץ: יא) **אוכל והולך**. הטבל וישייר כדי תרומה ויפרישנה צאחרונה: **טומאה יי ויאלם מגופו**. כגון זב וצה ונדה ובעל קרי **אכל לטמא מת שריא**: **צנגיעה לים לו צה**. ואע"ג שמטמאה לא איכפת לן דאינו מוחרר עליה הצומרה שלא יטמאנה: **הילכך**. דבנגיעה אינו מוחרר נדה קוזה לה חלה ואכיל לה"י: **כהן קטן**. ולא גדול יא מפני שהטומאה יאלה עליו מגופו ואם טבל לקריי הרי הוא כקטן. ל"א" להכי נקט כהן קטן שלא ראה קרי ולא יאלה טומאה מגופו ובשאלמות דרב אחאי' מפרש הכי יי: **צריש מסא**. פורגין דכמה דאפשר לאידהורי מזהירא מליגע צה מאחר שקראה לה שם: **כהן גדול**. כהן שהגיע לכלל מלוט: יט) **אפנויי**. לנקבצין: **מהו שיעצול ויאכל תרומת חוזה לארץ**. צלה הערב שמש: וכי

מועט הוא ואע"ג דלא מוזכר לה אלא גבי שריפה מ"מ משמע דההיא נמי דנותנה לקטן דבר מועט יט) וגם אותה שנסרפת הארץ להזכיר צריש מסא לפי שזה משליכה בתנור אצל תרומה שלהם שהיתה מן המצוהא לא הימה ראויה כל כך לינתן לכהן קטן אפילו לא היה לה שיעור שקטן היה מאבדה וכן יין ושמן ועוד י"ל שהתרומה יש לה שיעור כגון תרומת מעשר: **בר"ש מסא ושדי ז'ה בתנורא**. פי' צקונטרס דכמה דאפשר יי לאידהורי מליגע צה מאחר שקרא עליה שם מזהיר וקשיא לפירושו דהא צנגיעה אמרו דלית לן צה ולגמרי שרי ליגע אלא נקט ריש מסא לפי שדרך להפך צו גחלים ועצים כמו שפי' צקונטרס מסא פורג"א צלע"ז ויכול להכניס יפה החלה בתנור בתוך האור ונראה דמסא היינו מרדא שרודין צו את הפת כדמשמע צמענית (דף כה). גבי דביתהו דר' חנינא יי דקאמר לה שיצבתה אייתי מסא דקא חרכא ריפתא וקאמרין התם יי אף היא לביא מרדא נכנסה יא) אצל מתאכלא יכול להיות פורגין כמו שפי' הקונטרס צפ"ק דחגיגה (דף ד'): גבי לט"א [מרים] מגדלא דרבדין שקלתיה למתאכלא וקא מהדרא טגורא שהיתה אוחזת האוד של תנור שקורין י) **מכבדת את התנור ולפי שיש דברים שאין מתחייצין בחלה עד לאחר אפייה כגון סופגנין ודובשנין** (צ"פ צ"פ שעה (פסחים דף לו). וכדאמר י) **טחנה לשה ואפאה והפריש ממנה חלה נקט שקיל לה צריש בחלה דכשנא לחדותה שורפה ומשליכה צאש צראש המרע עזמה: פסכ"י** והדר **מפרשא חלה אחריתי**. משמע שלא החמירו להפריש חלה שניה אלא היכא דליכא כהן קטן ולא יי כהנהו מקומות דקתני צמסכת חלה (פ"ד מ"ח) שלעולם מפרשישן שמי חלות אחת לאור ואחת לכהן דאותן מקומות מפרשישן לעולם של אור וחלה שניה שלא משתבח תורת חלה כדמפרש נמי הכא אצל כהן יא) **צצבל שזר רחוק מארץ ישראל ולא מתמחיא חלה ידיהו בחלה** י) הארץ טמאה ולא גזרו עליו שזר איסור צמחמת טומאה עזמה ולכן המיורה גם לכהן יא) **טמא כיון דלא יוצאה עליו מגופו וגם המיירו לבטל צרוב והשניה אוכל כהן גדול אפילו זב דלא מפליג הכא כלל דאע"ג דבחלה שניה דהתם תנן (גס זה שס) ואסורה לוצין ולזבות וליוולדות** (ל' ואין ללמוד לם דהא דהכא לאוסרה לוצים ולזבות שהיא צצבל רחוק מא"י וגם יי אינה טעונה להפריש אלא היכא דליכא כהן ממקומות הקרוצים הקצובים להפריש שמי חלות לעולם ויש פירושים שמונה צה דהך חלה אחרימי דהכא אין קורא עליה שם חלה דלית ליה תורת חלה ומסתברא דלינה

עד כמה פרק רביעי בכורות

כו.

מקומות צריך לחלק צדצרים כי ההיא דפסחים צריש מקום שנהגו (דף נה). גבי הנהו דמפרשו י) חלתא מאחרוא דלמרנין דאי רוצא לאו אורז אכלי ניכלה זר צאנפייהו דלמא אחו לאפרושי מן הפטור על החיזו וצפ"ק דיומא (דף י). גבי סוכת החג צהג חייבת י) [בעירוב]

וצמוזהו וצמעשר דקאמר התם דמדאורייתא קאמר דאי מדרבנן דלמא אחא לאפרושי מן הפטור על החיזו וצדמאי יי הלוקח מן עוצד כוכבים למ"ד יש קנין חייבו חכמים ולא חשו לכך: **ואתני צמינהג בהו מנהג דחולין**. וצעינן (וצמים דף כת). למשחה ולגדולה כדרך שהמלכים אוכלין י) **צללי ובחדלל** וצכל מתנות כמידי למשחה אפילו צורוע וצלחיים וצקיצה דממשעם הכא וגבי תרומה לא מנינו שצריך צשום אכילה צגדולה דשמא לא שייך גדולה אלא צצטר: **תרומת חוזה צאריין במלה ברוב**. להמירה לכהן טמא קאמר דקאמר צצה מבטל לה צרוב י) (ואפילו) צימי טומאתו ולא כמו שפירש הקונטרס לאכולה זר ולא צעיא אחד ומאה דצהדיא מוכח צננחות צפרק רבי ישמעאל (דף סז). יי דאסורות לזר גבי חלת עוצד כוכבים צארץ ומרומתו צחוזה לארץ מודיעין אומו שהוא פטור חלתו נאכלת לזרים ומרומתו אינה מדמעט יט) **דדייק התם הא דשראל מדמעט משמע דלינה עולה לאכול לזרים אלא צאחד ומאה: רבה במבצ' זה ברוב בו**. רצה גרס שהיה כהן י) דלמרנין רצה מדצית עלי קאמי אצל רצא לא היה כהן דמכוסם צפרק הזרוע (חולין קנז). דא"ל רצא לשמניה זכי לי ממתנות כו': **אובצ' והוצך ואח"ב מפרשי**. משמע דלא צעי מוקף מיהו הייתי יכול לפרש צצאחרונה לאחר שיפריש המרומה יא) ישאר מכריז שימקיים צו מוקף אצל צקונטרס פי' דאוכל והולך יי וישייר כדי תרומה ויפרישנה צאחרונה: **הילכך נדה קוצה חלה חלה ואבי' זה כהן קטן**.

יש קצת תימה אמאי נקט כהן קטן והלא אפילו גדול יכול לאכולה אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת חוזה לארץ כדמשמע לעיל דלא יי אכיל לה רצה צרוב אלא צימי טומאתו וצריש צנות כותים (נדה דף נג). שהצביליה קודם לאמה לסוכה שמן של תרומה ונראה לר"י מתוך כך דאין לחלה זו שיעור ולפי שדבר מועט הוא נותנה לכהן קטן והכי משמע לישא יי דשקליה צריש מסא שהדבר אחר יי שטובל וטהר מקריז ואי משום טורח טבילה והלא גם צאי' טובלין יי לתרומה וגם צצבל היו טובלים לתרומת

עין משפט
נר מצוה

כו:

מדמעת י‏ **ל** דע"ג דטרומת חוזה לארץ מדמעת כדתיא במנחות כפ' רבי ישמעאל (דף ק) ושמה אפילו השניה במקומות השנויים במשנה אינה מדמעת וגרסה לרבי דצין הכא וצין הסם אף במקום שהחמירו להפריש חלה שניה לא החמירו להפריש שתי תרומות דהא לא מנריך

במשנה להפריש שמים אלא בחלות ויש ליתן טעם שבחלה יש יותר לחוש שלא תשתכח משום דשייכא בכל אדם המגלגל עסקו אבל תרומה אין רגילין בה אלא בעלי קרקעות וממרחי תבואות: **ובי** הזאה יש צנו. ולא היה נראה י"ל לומר שכשנטמאין במת היו הולכין ומזין בארץ וחוזרים ואוכלים בתרומה דמשום טומאת חוזה לארץ לא חשו בחלה חוזה לארץ אבל בכל ימי הטומאות דאורייתא אסור כל זמן שלא טבל כיון י"י דמן התורה י' אפילו לחולין כי אין סברה שמקנו חלת כהן בחוזה לארץ שאין יכול לאוכלה אלא אם כן ילך ויהי בארץ ישראל ומטומאת המת אי אפשר להזהר דע"ג דלריכיין ליזהר מחמת כהונתם מכ"מ מטומאת חרב שהיא כחלל אפילו על ידי אהל כדמוכח בזויר כפ' כהן גדול (דף נג:) שמהיל על חרב כמאהיל על המת ובזרש אהלו מוכח שהספוד נעשה כחלל ע"י אהל המת מאותם לא היו יכולים לזהר וגם אין לריכיין י"ל לפרוש כממת כדתינא זריש תוספתא דאהלות כל טומאת המת שאין הנזיר מגלה עליה

אין כהן מזהיר עליה ולהכי מסתברא שבלא הזאה וטבילה היו אוכלין אותה ונריך לפרש מתוך הלכה זו דהא דתנן במסכת חלה (פ"ד מ"ח) מן הנהר י' עד אמתיו ולפנים שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן כו' וטבול יוס אוכלה ר' יוסי אומר א"ל טבילה ואסורה (י"ח) לזרים כו' בטבול יוס דבעל קרי מיירי ושרי בלא הערב שמש אע"פ שטומאה יוצאה עליו מגופו דאי בטמא מת וכי הזאה יש לנו י"י ור' יוסי אומר אפילו בעל קרי א"ל טבילה תדע מדקתי סיפא ואסורה לזבים ולזבות לנדות ולילודות ולא חשיב בעל קרי והיה דסיפא לא לריכא אלא לר' יוסי דקאמר צירושלמי לרבי יוסי נזרכא אע"פ שכתוב בה לר' יהודה דומה טעות סופר ולר' יוסי גרסינן ואנצ גררא אפרש מחלה המשנה (שם) דתנן שלש ארצות לחלה מא"י עד כזיב חלה אחת מכזיב עד הנהר ועד י"י אמנוס שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן של אור יש לה שיעור ושל כהן אין לה שיעור י"י שמקום טומאה הוא ואין יכולין לשמור עצמן ופירותיהם בטרהם מחמת שסמוך הוא לארץ העמים וחלותיהן טעונות שריפה ולכן מפרישין שתי חלות אחת לאור אחת חלה טמאה דאורייתא שפירותיהן גדלין בא"י ואחת לכהן שלא תשתכח מורת חלה ושל אור יש לה שיעור כדמפרש צירושלמי מפני שהוא מדברי תורה ושל כהן אין לה שיעור מפני שהוא מדברי סופרים והדר קתני י' ומן י"י אמנוס ולפנים שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן של אור אין לה שיעור ושל כהן יש לה שיעור ומפרש צירושלמי י"י ושל אור אין לה שיעור מפני שהיא נשרפת ושמהין מדברי סופרים והדר קתני וטבול יוס אוכלה ר' יוסי אומר א"ל טבילה ואסורה לזבים ולזבות לנדות ולילודות ונאכלת עם הזר על השלחן וניתנת לכל כהן והיא המשנה דמייתי זריש כל הבשר (חולין דף קד.) אלא שהש"ס מציא שם בקוטר וכן דרך הש"ס להאריך ולקצר כשמציא משניות מותרות ומורעים ומשנה הלשון כפי האורך כי היא דספק ביהא י‏ שמציא הש"ס (פסחים דף י.) על משנת נכנס לבקעה והיא שנויה על משנה אחרת שלמעלה הימנה בסמוך לה בנס' טהרות וכן משנה במסכת ערלה (פ"ג מ"ח) והש"ס מקצר שם בנס' ע"ז כי אין י"ל לומר שאותה משנה הכרם מנטרפין ר"ש אומר אין מנטרפין והיא שנויה באורך בנס' ערלה (פ"ג מ"ח) והש"ס מקצר שם בנס' ע"ז כי אין י"ל לומר שאותה משנה שמציא שם זו היא אותה י"י שלמעלה ששנויה בקוטר פירק קדש מוצח (מעילה דף יח.) כי אין פירושוש שזה כמו שפירש רבינו תם שאותה י"י של מעלה צנרף לכזיב ולמלקות דומיא דכל הנהו של אותו הפרק ואתה שמציא במסכת ע"ז מיירי י"ל לנתינת טעם ולאסור במאחיס בתערוכות כדמוכח גופה דמתני' דערלה ודוק ותשכח ולהכי מייתי במסכת ע"ז ראייה ממנה דאיסור ואיסור לא מנטרפין לר' שמעון לנתינת טעם ולחנך דפירש מילתיה דר' שמעון דקתני עלה ר' שמעון אומר אין מנטרפין היינו ליתן טעם דבהכי איירי תנא קמא ומילתיה דרבי שמעון דמעילה מפורשת בגמ' דמעילה (דף ת.) אין מנטרפין א"ל צנרף דכל שהוא למכות והאי וניתנת לכל כהן הוא פירושא לכל כהן אפילו לכהן עם הארץ אע"פ שתרומת י"י (עם) הארץ אינה ניתנת אלא לכהן חבר שישמרנה בטרהם ובתרומת חו"ל לא גזרו שמא יאכלה צימי טומאתו וכן משמע דומיא דמה ששנינו אחר משנה זו ואלו ניתנין לכל כהן י"ל ומשיב בדהייה הזרוע והלחיים והקבה וראשית הגז וכיוצא בהן מידי דלא שייך בהו איסור טומאה ומכ"מ אם יש חבר ועם הארץ לא יתן לעם הארץ כדאמר בפרק הורוע (חולין דף קל:) מנין שאין נותנין מתנה לכהן עם הארץ שנאמר לתת מנת למחזיקים מורת ה' מחזיק בתורת ה' יש לו מנת ושאין מחזיק אין לו מנת ולא כמו שפירש הקונטרס בכל הבשר (שם דף קד:) דלכל כהן אחא לאשמועינן שאפילו אין מחזיק יתנו לו חלת ח"ל דהא משנה שאחר זו אי אפשר לומר כן דקחשיב בה מתנות דאמרי ענלייהו שאין ניתנות אלא למחזיקים אלא ודאי היכא דליכא חבר מיירי הכא א"י אפילו איכא י"י חבר אלא שאינו י"י חבר אלא שיש לו חולין והשתא דפרישית הא דקתני טבול יוס אוכלה היינו טבול יוס י"י(ס) (קא בעי לה) ולא בעי הערב שמש ואע"פ שטומאה יוצאה עליו מגופו נראה ל' לומר דה"ה חלת האור בצבל ודין אע"פ שאסורה למי שטומאה יוצאה מגופו לא בעיה הערב שמש ואין להחמיר יותר מחלת כהן דההיא משנה י"ל ומאן דמחמיר בה לאוסרה בטומאת שרץ שרי לטמא שרץ לאחר טבילה ומיהו אין ראיה כל כך כי שמא אע"פ שהחמירו בה בטמא שרץ קודם טבילה כמו דבעל קרי בטבול יוס דשרץ שמא הקילו בה יותר ובהלכות גדולות כתוב בהלכות חלה אמר רבינא הילכך נדה קוזה לה חלה ואכיל לה כהן קטן או מאן דטביל לקריו ועוד כתוב בהלכות גדולות דחלה בא"י אין מפרישין אלא חלה אחת ושורפין אותה וגרסה דעכשיו כיון ששורפין אותה לפי שאין להא הזאה בכל א"י נריך להפריש י"ל שניה כהנהר ועד הנהר ועד י‏ אמנוס שמפריש חלה שניה שלא תשתכח מורת חלה י‏ **וראי**ת הלבאת בווותיה. בהא דמנריך טבילה אלא אפילו טבילה לא בעי ולשון הקו"י לא משמע כן: **שנדה** בשנה אייהו שנה שנבנסת בחברתה. גזי כשכיר שנה בשנה י"ל (ויקרא כה) שכירות של שנה זו אין משתלם אלא בשנה אחרת (ב"מ סה.) דרשין בכל חד מעניינא דקרא י"ל דגזי מעשר דכתיב שנה בשנה י‏ דדרשין לקמן (דף נג:) שאין מתעשר מן החדש על הישן ומן הישן על החדש ונריך לאוקמה הך שמעמא י' דשנה בלא רגלים שצרגלים לחודייהו י"א(י) בכל שנה איכא כל תאחר כדאמר בפ"ק דר"ה (דף יא:) והא מביצי לכדדרשין בתמורה פ' ואלו קדשים בסופו י‏ י"ל י‏ ואין נפסל משנה לחברתה וכן עוזאי דריש בפ' שני דזבחים (דף כט.) ובפ"ק דר"ה (דף יא.) המקריב אותו לא ירצה אותו בלא ירצה ואין מאחר נדרו בלא ירצה ומנריך הסם מרי קראי חד לבזור וחד לשאר קדשים וי"ל דהך דשמעמין דהכא נפקא ליה י"ל מדאחרים דהתם בזבחים (דף כט.) ובר"ה (דף ה:) ובתמורה (דף כא:) מקיש זכור למעשר מה מעשר אינו נפסל משנה לחברתה כו' ובתמורה (שם:) גמיי קאמר דאחרים מוקמי קרא דתאכלנו שנה בשנה י"ל לדיכא והנהו דהכא גמיי סברי כאחרים: י‏ **ד**הו"ה אמינא בחוזה ושוק שצ' תורה. לר' עקיבא לית ליה כי הך סברה בסוף איזהו מקומן (זבחים דף יז.) ומפרש י‏ **ד**התם פליגי בהימנו ודבר אחר איז היו היקש אור לא:

עד כמה פרק רביעי בבורות

וכי הזאה יש לנו. בזמן הזה דכיון דאין עכשיו הזאה י' בזמן הזה הערב שמש גמיי לא בעי: לא ליחוש ליה לפגא. בתמיה. וכי לא נחוש לבזוד רב עמרם שאינו כבאן ואין טוב להורות שום הוראה עד שיבא: טובל ואוכל. ואין נריך הערב שמש: **ולית** הלכתא כווסיה. הש"ס קמהדר ליה: **דלשנה** ידידה **מנינ**.

דלס נולד הבכור בניסן רשאי לקיימו עד ניסן אחר ולא אמרינן מתשרי ששלמה שנת מנין עולם שלמה גמיי שנת הבכור: **זו שנה של זכור**. כלומר דכי אזלת אחר שנת הבכור היא נכנסת בחברתה דכי היו לבזור שנה אחת נכנסה שניה למנין עולם מתשרי: **יוס אחד בשנה** זו. דכי שחטו ציוס אחרון לשנתו יכול לאוכלו אותו היום ויוס המחרת שהוא משנה שניה דהיינו שני ימים: **ולדני י** **רב מנא** לסו. **דלשנה** ידידה **מנינ**: **מקדשים**. משאר קדשים הצאים בני שנה דכתיב זהו כבש בן שנמו: **י** **ונצטרס** יהיה **לך** **כחוש** **הסנופה**. זכבור מישמעי כסדר ויקח קרם: **י** **תודה** אינה נאכלת אלא ליוס ולילה והמורס ממנה דהיינו חוזה ושוק כיוצא בה הוא: ואידך

שנתו שלו ולא שנה של מנין עולם ורב נאכל לשני ימים ולילה אחד אחר מנא ליה י‏ **נפקא** ליה י‏ **ב**מובשרם יהיה **לך** **כחזה** **התנופה** וכשוק הימין הקישו הכתוב לחוזה ושוק של שלמים מה להלן שני ימים ולילה אחד אף כאן שני ימים ולילה אחד ואידך

(מ"ח פ"ד מ"ח) דהא דתנן במסכת חלה (פ"ד מ"ח) מן הנהר י' עד אמתיו ולפנים שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן כו' וטבול יוס אוכלה ר' יוסי אומר א"ל טבילה ואסורה (י"ח) לזרים כו' בטבול יוס דבעל קרי מיירי ושרי בלא הערב שמש אע"פ שטומאה יוצאה עליו מגופו דאי בטמא מת וכי הזאה יש לנו י"י ור' יוסי אומר אפילו בעל קרי א"ל טבילה תדע מדקתי סיפא ואסורה לזבים ולזבות לנדות ולילודות ולא חשיב בעל קרי והיה דסיפא לא לריכא אלא לר' יוסי דקאמר צירושלמי לרבי יוסי נזרכא אע"פ שכתוב בה לר' יהודה דומה טעות סופר ולר' יוסי גרסינן ואנצ גררא אפרש מחלה המשנה (שם) דתנן שלש ארצות לחלה מא"י עד כזיב חלה אחת מכזיב עד הנהר ועד י"י אמנוס שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן של אור יש לה שיעור ושל כהן אין לה שיעור י"י שמקום טומאה הוא ואין יכולין לשמור עצמן ופירותיהם בטרהם מחמת שסמוך הוא לארץ העמים וחלותיהן טעונות שריפה ולכן מפרישין שתי חלות אחת לאור אחת חלה טמאה דאורייתא שפירותיהן גדלין בא"י ואחת לכהן שלא תשתכח מורת חלה ושל אור יש לה שיעור כדמפרש צירושלמי מפני שהוא מדברי תורה ושל כהן אין לה שיעור מפני שהוא מדברי סופרים והדר קתני י' ומן י"י אמנוס ולפנים שתי חלות אחת לאור ואחת לכהן של אור אין לה שיעור ושל כהן יש לה שיעור ומפרש צירושלמי י"י ושל אור אין לה שיעור מפני שהיא נשרפת ושמהין מדברי סופרים והדר קתני וטבול יוס אוכלה ר' יוסי אומר א"ל טבילה ואסורה לזבים ולזבות לנדות ולילודות ונאכלת עם הזר על השלחן וניתנת לכל כהן והיא המשנה דמייתי זריש כל הבשר (חולין דף קד.) אלא שהש"ס מציא שם בקוטר וכן דרך הש"ס להאריך ולקצר כשמציא משניות מותרות ומורעים ומשנה הלשון כפי האורך כי היא דספק ביהא י‏ שמציא הש"ס (פסחים דף י.) על משנת נכנס לבקעה והיא שנויה על משנה אחרת שלמעלה הימנה בסמוך לה בנס' טהרות וכן משנה במסכת ערלה (פ"ג מ"ח) והש"ס מקצר שם בנס' ע"ז כי אין י"ל לומר שאותה משנה שמציא שם זו היא אותה י"י שלמעלה ששנויה בקוטר פירק קדש מוצח (מעילה דף יח.) כי אין פירושוש שזה כמו שפירש רבינו תם שאותה י"י של מעלה צנרף לכזיב ולמלקות דומיא דכל הנהו של אותו הפרק ואתה שמציא במסכת ע"ז מיירי י"ל לנתינת טעם ולאסור במאחיס בתערוכות כדמוכח גופה דמתני' דערלה ודוק ותשכח ולהכי מייתי במסכת ע"ז ראייה ממנה דאיסור ואיסור לא מנטרפין לר' שמעון לנתינת טעם ולחנך דפירש מילתיה דר' שמעון דקתני עלה ר' שמעון אומר אין מנטרפין היינו ליתן טעם דבהכי איירי תנא קמא ומילתיה דרבי שמעון דמעילה מפורשת בגמ' דמעילה (דף ת.) אין מנטרפין א"ל צנרף דכל שהוא למכות והאי וניתנת לכל כהן הוא פירושא לכל כהן אפילו לכהן עם הארץ אע"פ שתרומת י"י (עם) הארץ אינה ניתנת אלא לכהן חבר שישמרנה בטרהם ובתרומת חו"ל לא גזרו שמא יאכלה צימי טומאתו וכן משמע דומיא דמה ששנינו אחר משנה זו ואלו ניתנין לכל כהן י"ל ומשיב בדהייה הזרוע והלחיים והקבה וראשית הגז וכיוצא בהן מידי דלא שייך בהו איסור טומאה ומכ"מ אם יש חבר ועם הארץ לא יתן לעם הארץ כדאמר בפרק הורוע (חולין דף קל:) מנין שאין נותנין מתנה לכהן עם הארץ שנאמר לתת מנת למחזיקים מורת ה' מחזיק בתורת ה' יש לו מנת ושאין מחזיק אין לו מנת ולא כמו שפירש הקונטרס בכל הבשר (שם דף קד:) דלכל כהן אחא לאשמועינן שאפילו אין מחזיק יתנו לו חלת ח"ל דהא משנה שאחר זו אי אפשר לומר כן דקחשיב בה מתנות דאמרי ענלייהו שאין ניתנות אלא למחזיקים אלא ודאי היכא דליכא חבר מיירי הכא א"י אפילו איכא י"י חבר אלא שאינו י"י חבר אלא שיש לו חולין והשתא דפרישית הא דקתני טבול יוס אוכלה היינו טבול יוס י"י(ס) (קא בעי לה) ולא בעי הערב שמש ואע"פ שטומאה יוצאה עליו מגופו נראה ל' לומר דה"ה חלת האור בצבל ודין אע"פ שאסורה למי שטומאה יוצאה מגופו לא בעיה הערב שמש ואין להחמיר יותר מחלת כהן דההיא משנה י"ל ומאן דמחמיר בה לאוסרה בטומאת שרץ שרי לטמא שרץ לאחר טבילה ומיהו אין ראיה כל כך כי שמא אע"פ שהחמירו בה בטמא שרץ קודם טבילה כמו דבעל קרי בטבול יוס דשרץ שמא הקילו בה יותר ובהלכות גדולות כתוב בהלכות חלה אמר רבינא הילכך נדה קוזה לה חלה ואכיל לה כהן קטן או מאן דטביל לקריו ועוד כתוב בהלכות גדולות דחלה בא"י אין מפרישין אלא חלה אחת ושורפין אותה וגרסה דעכשיו כיון ששורפין אותה לפי שאין להא הזאה בכל א"י נריך להפריש י"ל שניה כהנהר ועד הנהר ועד י‏ אמנוס שמפריש חלה שניה שלא תשתכח מורת חלה י‏ **וראי**ת הלבאת בווותיה. בהא דמנריך טבילה אלא אפילו טבילה לא בעי ולשון הקו"י לא משמע כן: **שנדה** בשנה אייהו שנה שנבנסת בחברתה. גזי כשכיר שנה בשנה י"ל (ויקרא כה) שכירות של שנה זו אין משתלם אלא בשנה אחרת (ב"מ סה.) דרשין בכל חד מעניינא דקרא י"ל דגזי מעשר דכתיב שנה בשנה י‏ דדרשין לקמן (דף נג:) שאין מתעשר מן החדש על הישן ומן הישן על החדש ונריך לאוקמה הך שמעמא י' דשנה בלא רגלים שצרגלים לחודייהו י"א(י) בכל שנה איכא כל תאחר כדאמר בפ"ק דר"ה (דף יא:) והא מביצי לכדדרשין בתמורה פ' ואלו קדשים בסופו י‏ י"ל י‏ ואין נפסל משנה לחברתה וכן עוזאי דריש בפ' שני דזבחים (דף כט.) ובפ"ק דר"ה (דף יא.) המקריב אותו לא ירצה אותו בלא ירצה ואין מאחר נדרו בלא ירצה ומנריך הסם מרי קראי חד לבזור וחד לשאר קדשים וי"ל דהך דשמעמין דהכא נפקא ליה י"ל מדאחרים דהתם בזבחים (דף כט.) ובר"ה (דף ה:) ובתמורה (דף כא:) מקיש זכור למעשר מה מעשר אינו נפסל משנה לחברתה כו' ובתמורה (שם:) גמיי קאמר דאחרים מוקמי קרא דתאכלנו שנה בשנה י"ל לדיכא והנהו דהכא גמיי סברי כאחרים: י‏ **ד**הו"ה אמינא בחוזה ושוק שצ' תורה. לר' עקיבא לית ליה כי הך סברה בסוף איזהו מקומן (זבחים דף יז.) ומפרש י‏ **ד**התם פליגי בהימנו ודבר אחר איז היו היקש אור לא:

מסורת הש"ס

א) תמורה כא: ע"ש, ב) נפרצין יח: מדה מז"י, ג) זבחים נז, ד) נשיר לדף כח, ה) יא. וסס ד"ה ותרומומן, ו) לריכה טבילה אפילו צ"ק, ז) ועד אמתה צ"ק, ח) לזבים צ"ק, ט) אמתה צ"ק, י) מן הנהר ועד אמתה צ"ק, יא) דבעל קרי ולא בעי צ"ק, יב) אמתה, יג) ונע"ע תוס' חולין קד. ד"ה חלת, יד) דרשין. צ"ק, יו) דהכא כשנה, צ"ק, יא) בלא, צ"ק, יג) דליון, צ"ק, יד) שייך לדף כח ע"א, ק) צ"ל הסם דפליגי בהימנו כו',

תורה אור השלם

1. לפי י"י אלקיך תאבולנו שיהי בשנה במקום אשר יבנה ויביתה:

2. ובמלאות ימי שְׁנֶךָה לכן או לבת תביא בכש בן שנתו לעלה וכן ויקח או תר לקטאת וכן פתח אהל מועד לא הפתח:

3. ובשרם ויקח לך בחוזה התנופה וכשוק הימין לך בחוזה:

הגהות הב"ח

ה) גמ' ולדבי רב מנא לסו:

גליון הש"ס

גמ' דבי רב חנא. ע' שנת מנ ע' תוס' ד"ה דע"י:

רבינו גרשום

וכי הזאה יש לנו. בזמן הזה דכיון דאין עכשיו הזאה י' בזמן הזה הערב שמש גמיי לא בעי: לא ליחוש ליה לפגא. בתמיה. וכי לא נחוש לבזוד רב עמרם שאינו כבאן ואין טוב להורות שום הוראה עד שיבא: טובל ואוכל. ואין נריך הערב שמש: **ולית** הלכתא כווסיה. הש"ס קמהדר ליה: **דלשנה** ידידה **מנינ**. דלס נולד הבכור בניסן רשאי לקיימו עד ניסן אחר ולא אמרינן מתשרי ששלמה שנת מנין עולם שלמה גמיי שנת הבכור: **זו שנה של זכור**. כלומר דכי אזלת אחר שנת הבכור היא נכנסת בחברתה דכי היו לבזור שנה אחת נכנסה שניה למנין עולם מתשרי: **יוס אחד בשנה** זו. דכי שחטו ציוס אחרון לשנתו יכול לאוכלו אותו היום ויוס המחרת שהוא משנה שניה דהיינו שני ימים: **ולדני י** **רב מנא** לסו. **דלשנה** ידידה **מנינ**: **מקדשים**. משאר קדשים הצאים בני שנה דכתיב זהו כבש בן שנמו: **י** **ונצטרס** יהיה **לך** **כחוש** **הסנופה**. זכבור מישמעי כסדר ויקח קרם: **י** **תודה** אינה נאכלת אלא ליוס ולילה והמורס ממנה דהיינו חוזה ושוק כיוצא בה הוא: ואידך

א) דגיי רבינו אלו נריך ביזור דלמה לא יאכלו הפעלים בעצמם קודם שפירט דהא זכור בע"מ מותר לזרס אע"י.

מסורת הש"ס

(א) צ"ל לא, (ב) שבת פג:ושי"ג, (ג) בזה כ"ה (ד) לקמן ל"ה, (ה) בזה"ח. פ"ש, (ו) ומלחם צ"ק, (ז) ב"ה לא כן פ"ן צ"ק, (ח) ב"ה לכהן וגירסת צ"ק בכל המורה ט"ה בזמנא זבא שמתנו סולח לכהן דחטאת כ"י, (ט) ונ"ע: מוס' ונחום ל': ד"ה: שאל', (י) ע"י רש"א, (יא) צ"ק, (יב) צ"ל דאומדן אותו קדש כמה אדם כ"י צ"ק וע"ש, (יג) צ"ל דסוגיא, (יד) נ"ל כר"י דלמר ג"מ ללחמיו סהדי משמע דאי איכא סהדי דלא אישתני פמטין עלייהו ולר"מ קאפנין כ"י צ"ק וע"י גאש"ר"ן, (טו) ונ"ע: מוס' בימות לו: ד"ה: מי וביק' ל': ד"ה וחכמים ובי"מ עב. ד"ה קונסין ובי"ב ל': ד"ה: ומכ"ה נחמיו קד. ד"ה אמר ר"ע,

הגהות הב"ח

(א) בפשטה הסומן הכסרי כ"ל ומית' את נמחק: (ב) שרי"ד ד"ה ולאחר שמו וכו' אמ"ג דגודל המום בחד שנתו טופל: (ג) ד"ה עד שלח נראה וכו' בו מוס הס"ד ואח"כ מ"ה אמר שנתו אינו ראוי לקיימו אפילו יום אחד. וקס"ד אנוולד צו מוס בתוך שנתו קאי וקמני אצל מפני השבת אצידה לבעלים דהיינו כהן דשמא אס ציד ישראל היו האי צבור לא משכח כהן למיתבי ליה ואי שחית ליה סקריח הצבאר אמרו ראוי לקיימו ל' יום ואי לא משכח כהן שוחטו ומולחו עד שימצא כהן. אלמלא ל' יום דקאמר אנוולד מוס בתוך שנתו קאי: (ו) עדיין סינעי.

דברייתא גופה איכא לספוקא דאיכא למימר הא דקמני לאחר שנתו אין ראוי לקיימו כ"י הכי קאמר גודל צו לאחר שנתו אין ראוי לקיימו כ"י ועלה לכה אצל מפני השבת אצידה כ"י: או דלמא קודם שנתו. כלומר אס גולד מוס קודם שנתו נמי קאמר דלאחר שנתו שלשים יום: משלימין לו ט"ו אחר שנתו. אלמלא ל' יום דקמני מתני' אנוולד צו מוס לאחר שנתו קאי דאי גולד המוס בתוך שנתו אפילו יום אחד לכה למימר דניתא ליה אחר שנתו שלשים יום דלית ליה אלא השלמה דקדקתא צברייתא ושמעין מינה דאי בתוך שנתו גולד המוס חדש או יום חדשים ראוי לקיימו עד שנתו דהא כתיב שנה ואי לאחר שנה גולד מוס או קרוב לסיום שנתו היציגן ליה שלשים יום משגולד המוס: נוספין לו שלשים יום. אס גולד אחר שנתו: שנה בשנה. שמי שנים משמע. שלשים יום בשנה חסובין שנה לדברי הכל צפירקא קמא דראש השנה (דף י'): השלמה אין מיהבא לא. מיהבא שלשים יום שלימים לא יוציגין: מרתנ' והרמז' ממו.

לאחר שחיטה ונמצא קבוע: גב' דוקין. טייל"א כמו הנוטה דרוק שמים (יעשיה מ): משאנין. מפני אשר מיתה משתנה העין ואף על גב דהשתא מיתחוי קבוע אי הוה חוי ליה מחיים הוה מיתחוי עובר: שבגוף. כגון נסדקה אנו: מפני המשאנין. כלומר מפני דוקין שצדין שמשאנין יי"ג גזירה למומין שבגוף אף על פי שאין משאנין: מתנ'

ואידך. דמפיק מוצשרס יהיה לך וגו' ההוא ודאי צחזה ושוק דמודה מישתעי אלא שני ימים נפקא ליה מיהיה לך דמשמע הויה אחרת לצר מו: שלא מצינו בכל המורה כולג. שיתגנו לכהן אלא מרצויא דהאי יג יהיה לך נפקא: ואידך. דמפיק מיהיה לך שני ימים ולילה אחת צבור בעל מוס שניתן לכהן מוצשרס יהיה לך נפקא לשון רבים משמע אחד תס ואחד בעל מוס: ואידך ובשרס. לא משמע אלא תמימים והא דנקט לשון רבים דלצבורות דכולהו ישראל קאי: ולאחר שנתו נמי שלשים יום. אף על גב (י) דמוס בתוך שנתו גולד טובא: כל י"ב חדש. עד שיהו לו שנים עשר חדש משגולד יי': היכא דגולד צו מוס לאחר שנתו. ראוי לקיימו שלשים יום משגולד המוס דלאחר שנתו גולד המוס יקיימו שלשים יום: צומן הוה שאין תס ראו' לבלוס: עד שלא נראה להראותו לחכם. שלא נפל צו מוס(ג) אחר שנתו: אינו ראוי לקיימו אפילו יום אחד. וקס"ד אנוולד צו מוס בתוך שנתו קאי וקמני אצל מפני השבת אצידה לבעלים דהיינו כהן דשמא אס ציד ישראל היו האי צבור לא משכח כהן למיתבי ליה ואי שחית ליה סקריח הצבאר אמרו ראוי לקיימו ל' יום ואי לא משכח כהן שוחטו ומולחו עד שימצא כהן. אלמלא ל' יום דקאמר אנוולד מוס בתוך שנתו קאי: (ו) עדיין סינעי.

דברייתא גופה איכא לספוקא דאיכא למימר הא דקמני לאחר שנתו אין ראוי לקיימו כ"י הכי קאמר גודל צו לאחר שנתו אין ראוי לקיימו כ"י ועלה לכה אצל מפני השבת אצידה כ"י: או דלמא קודם שנתו. כלומר אס גולד מוס קודם שנתו נמי קאמר דלאחר שנתו שלשים יום: משלימין לו ט"ו אחר שנתו. אלמלא ל' יום דקמני מתני' אנוולד צו מוס לאחר שנתו קאי דאי גולד המוס בתוך שנתו אפילו יום אחד לכה למימר דניתא ליה אחר שנתו שלשים יום דלית ליה אלא השלמה דקדקתא צברייתא ושמעין מינה דאי בתוך שנתו גולד המוס חדש או יום חדשים ראוי לקיימו עד שנתו דהא כתיב שנה ואי לאחר שנה גולד מוס או קרוב לסיום שנתו היציגן ליה שלשים יום משגולד המוס: נוספין לו שלשים יום. אס גולד אחר שנתו: שנה בשנה. שמי שנים משמע. שלשים יום בשנה חסובין שנה לדברי הכל צפירקא קמא דראש השנה (דף י'): השלמה אין מיהבא לא. מיהבא שלשים יום שלימים לא יוציגין: מרתנ' והרמז' ממו. לאחר שחיטה ונמצא קבוע: גב' דוקין. טייל"א כמו הנוטה דרוק שמים (יעשיה מ): משאנין. מפני אשר מיתה משתנה העין ואף על גב דהשתא מיתחוי קבוע אי הוה חוי ליה מחיים הוה מיתחוי עובר: שבגוף. כגון נסדקה אנו: מפני המשאנין. כלומר מפני דוקין שצדין שמשאנין יי"ג גזירה למומין שבגוף אף על פי שאין משאנין: מתנ'

ואידך. דמפיק מוצשרס יהיה לך וגו' ההוא ודאי צחזה ושוק דמודה מישתעי אלא שני ימים נפקא ליה מיהיה לך דמשמע הויה אחרת לצר מו: שלא מצינו בכל המורה כולג. שיתגנו לכהן אלא מרצויא דהאי יג יהיה לך נפקא: ואידך. דמפיק מיהיה לך שני ימים ולילה אחת

ואידך אי מהתם איכא למימר חזה ושוק של תורה י' ואידך אמר קרא לך יהיה הוסיף לך הכתוב הויה אחרת בבכור ואידך י' ^(ה) הא מהתם איכא למימר האי יהיה לך *לימוד על בכור בעל מום שנותנו לכהן ^(ז) שלא מצינו לו בכל התורה כולה ואידך י' אמר ובשרם אחד תם י' ואחד בעל מום ואידך ובשרם דהני בכורות דכולהו ישראל קאמר: גולד לו מום בתוך שנתו ראוי לקיימו כל י"ב חדש י': איבעיא להו היכי קאמר גולד ל' בתוך שנתו ראוי לקיימו כל י"ב חדש ולאחר שנתו נמי שלשים י' או דלמא היכא דגולד בו מום בתוך שנתו ראוי לקיימו כל שנים עשר חדש ותו לא והיכא דגולד י' לו אחר שנתו אינו ראוי לקיימו אלא שלשים י' ח"ש דתניא בבכור בזמן חזה עד שלא נראה להראותו לחכם ראוי לקיימו שתיים ושלוש שנים ומשנראה להראותו לחכם גולד לו מום בתוך שנתו ראוי לקיימו כל שנים עשר חדש אחר שנתו אינו ראוי לקיימו אפילו יום אחד ואפילו שעה אחת אבל מפני השבת אבידה לבעלים אמרו ראוי לקיימו שלשים יום ועדיין תיבעי לי שלשים יום אחר שנתו או דלמא קודם שנתו ת"ש גולד לו מום בחמישה עשר יום בתוך שנתו משלימין לו חמישה עשר יום אחר שנתו ש"מ מסייע לרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר נותנין לו שלשים יום משעה שגולד בו מום איכא דאמרי א"ר אלעזר מגין לבכור שגולד בו מום בתוך שנתו שנותנין לו שלשים יום אחר שנתו שנאמר וְלִפְנֵי ה' אלהיך תאכלנו שנה בשנה וְאִיזוּ הֵן יָמִים הַחֲשׁוּבִין שנה היו אומר אלו שלשים יום מיתבי גולד לו מום בחמישה עשר יום בתוך שנתו משלימין לו חמישה עשר יום אחר שנתו השלמה אין מיהבא לא תיובתא דרבי אלעזר תיובתא: מתנ' ^(א) השוחט ^(ב) את הבכור ומראה את מומו ^(ג) ר' יהודה מתיר רבי מאיר אומר יהואיל וגשחט שלא ע"פ מומחה אסור יְמֵי שְׂאִינוּ מוּמָחָה וְרֹאֵה אֶת הַבְּכוֹר וְגִשְׁחַט עַל פִּי הָרִי זֶה יִקְבֵּר יִי' ויִשְׁלֹם מִבִּיתוֹ: גַּב' ^(ד) אמר רבה בר בר חנה בדוקין שבעין דבולי עלמא לא פליגי דאסור מפני שהן משתנין לא נחלקו אלא במובין שבגוף דרבי מאיר סבר גזרינן מובין שבגוף אטו דוקין שבעין ורבי יהודה סבר לא גזרינן מובין שבגוף אטו דוקין שבעין תניא גמי הכי השוחט את הבכור ומראה את ים מומו ר' יהודה אומר בדוקין שבעין אסור מפני שהן משתנין במובין מותר מפני שאין משתנין רבי מאיר אומר אחד זה ואחד זה אסור מפני שהן משתנין מפני שהן משתנין סלקא דעתך מובין שבגוף מי משתנין אלא מפני המשתנין אמר רב נחמן בר יצחק מתנ'

כח.

ש"א מצינו וְאִם בָּבֶל הַתּוֹרָה בּוֹדָה פי' בקונטרס שיתנו לכהן אלא מרצויא יִי לְפִירוּשׁוֹ ^(א) כן יכול לומר בכל דרשות ומפרש ר"י דהכי קאמר שלא מצינו לו בכל המורה כולה יִי שִׁתְּגִנוּ ^(ב) כולה כיוצא בזה דחטאת ואשם שהם לכהן כשקריצין למזבח אס הוממו שהמזבח מפסיד חלקו מפסיד גס יִי לְכָהֵן אֶצֶל צְבֹר אֲפִילוּ בְּעַל מוּס דְּכֵהֵן הוּא וְכִסְיָ הֵהִיא דְּפִרְקַ שְׁמֵי מַדּוּת (נמנות דף א'): גבי נסכים לכבש האחד זה אחד עשר של מעשר שלא מצינו לו בכל המורה כולה שיהא טפל חמור מן העיקר יִי דְּהוּא מִזֵּי לְמִימַר אֶחָד עֶשֶׂר שֶׁל מַעֲשֵׂר יוֹכִיחַ דְּמַשְׁנֵי אֲמוּתַר מִפְּסַח וְכֵן בַּשֶּׁנֶּה צַפ' אֲמַר ר' עֲקִיבָא (דף פג:.) זה היטמו של צו שלא מצינו בכל המורה כולה דטומאה המסכת טעמא:

ואידך ובשרם דהני בבורות דבואהו ישראל קאמר.

בסוף אחזה מקומן (ונחום ל:.) משני רבי ישמעאל מנשרס דהנן יִי [בכורות] קאמר משמע יִי רואה לומר דקאי אצבור שור וכשב ועז דכתיב לעיל מיניה ושינויא אחריתא הוא וא"ת יִי והא תנא לא דריש מידי מוצשרס לשון רבים ובסוגיא דהתם לעיל (שם דף טו:) דריש ר' יוסי הגלילי דמו לא נאמר אלא דמס חלבו לא נאמר אלא חלגס לימד על צבור ומעשר שטעונין מתן דמים ואמורין למזבח וי"ל דפלוגתא היא דר"פ צית שמאי צוצחים (דף ג.) ורבי ישמעאל נפקא ליה מדס זצחק וצחק ישפך: **ע"ד ש"א** נראה להראותו לחכם. פי' בקונטרס שלא נפל צו מוס וקשה מאי ראוי לקיימו שנים ושלש שנים על כרחי' יקיימו דוחק לפרש ראוי לשון חיוב כי ההיא דערכין (דף כח:.) יִי דִּמְקַדְּשִׁין אוֹתוֹ הַקֹּדֶשׁ עֵלְיוֹ כִּמְה אֶדָּם רֹאֵה לִיתֵּן בְּקֶרֶבן זֶה לַעֲשׂוֹתוֹ עוֹלָה אַע"פ שְׂאִינוּ רָשָׁאי דְּפִירוּשׁוֹ כְּמוֹ אַע"פ שְׂאִינוּ חִיִּב וְהוּהוּ מִזִּיגִין לְפָרֶשׁ דְּנָקַט רָשָׁאי לְקִיּוּמוֹ כְּלוּמַר וְאִין זְקוּק לְכוּסּוֹ לְכִיפֵּה אַע"פ דְּשֹׁאֵר קִדְּשִׁים שֶׁהַקִּדְּשׁ וְהַחֲמִיס כּוֹמֵה הוּא אֲמֵרִיגִין צַפ"ק דַּע"ז (דף יג.) צהמה מעקר דנועל דלת צפניה והיא מתה מאילניה אצל היה משמע דאס היה רואה לכונסו לכיפה כונוס ומעשים בכל יום ששומרים אותם עד שיפול צהם מוס וגרלא לפרש עד שלא נראה להראותו לחכם שלא נודמן לו חכס אחר שנפל צו מוס שאין זקוק להוליכו יִי צמקוס רחוק למקוס שהחכם שס: **מפני** השבת אבידה וְצִבְעָיִים. פי' בקונטרס דהיינו כהן דזימנין דלא משכח כהן למיתבא ליה ואס ישחטנו מיד יסרח לפיכך ראוי לקיימו שלשים יום אחר שנתו ואומר רבי דמיירי ציד כהן וא"ס עכשיו לצשר ונתנו לו חכמים ומן ל' יום אצל ישראל לעולם ממתין עד שימצא כהן: **רב' מאיר** סבר גזרינן מובין שבגוף כו'. ואומר רבי דאע"ג דלמריגין צריש אף על פי (כמוצות דף יז.) דהלכה כרבי מאיר בגזירותיו הך דהכא קרי ליה צמקון קנסא דקא קנים ר' מאיר ובשאלתות דרצ אחאי פירש דהלכה כמותו דוקא

רביע

עין משפט ונר מצוה

יג א מיי פ"א מהל' צבורות הלכה ג:
יד ב מיי פ"א מהלכות צבורות הל' יא סמג עשין קמה טוש"ע י"ד סימן טז סתף ט:
טז ג מיי שם הלכה ט טוש"ע שם פט"ז ח:
טז ד מיי פ"ג מהלכות צבורות הל' ד סמג עשין ריא טוש"ע י"ד סי' שי סתף ח:
יז ה מיי שם הלכה ו סמג שם טוש"ע שם סתף ג:

תורה אור השלם

1. לפי י"י אֱלֹהֶיךָ תֵּאבְדֶּנּוּ שָׁנָה בְּשָׁנָה בְּמִקְוִיָּם אֲשֶׁר יִבְרֹךְ יְיָ אֱתָנָה וּבִמְתָּךְ:
דברים טו כ

רבנו גרשום

זו ריום משנה זו היינו ב' ימים מיכן שנאכל לשני ימים: איכא למימר בחזה ושוק של תורה. והיינו נמי שלמים ואינו נאכל אלא ליום וילילה: ורב. הדר כתוב בספיה דקרא לך יהיה הוסיף לך הכתוב הויה אחרת בבכור. כלומר יום אחד יותר מתורה: שלא מצינו בכל התורה דבכור בעל מום אלא כהנהב: ובכשרם. דהני בכורות קאמר יִי אך בכור כשב או בכור עז וגו' מתמימים ולא מבעלי מומין: עד שלא נראה להראותו לחכם. כלומר קודם שיפול בו מום ראוי לקיימו ב' או ג' שנים אין שם כהן: ומשנראה להראותו. כלומר כשנפל בו מום אבל מפני השב אבידה לבעלים אמרו ראוי לקיימו ל' יום דבין כך ובין כך שמו יבא כהן שאם ישחטנו קודם שמו יסריח קודם שיבא כהן: ועדיין תבעי לך ל' יום. גודלד לו מוס בתוך שנתו או לאחר שנתו דוראי היכא דגולד שנתו אלתא דנותנין לו ל' אבל אם גולד לו מוס קודם אס יוכל לקיימו כל שנתו ושורב ל' משלימין לו חמישה עשר יום אחר שנתו אלמא דנותנין לו ל' אחר מומו ולא ל' אחר שנתו כשנפל בו מוס בתוך שנתו: אבל אם גולד בו מוס לאחר שנתו נותנין לו ל' אחר שנתו. ואס גולד בו מוס בחלת שנתו נותנין לו כל שנתו ולא יותר: משעה שגולד בו מוס. אס גולד בו מוס בסוף שנתו: השלמה אין מיתבא לא. כלומר דלא יחיבני ליה לאחר שנתו כלום: השוחט את הבכור ומראה את מומו. (למימרא) [כלומר] לאחר ששחטו: ר' יהודה מתיר. הואיל ומראו לחכם: ר' מאיר אומר הואיל ונשחט שלא על פי מומחה. כלומר הואיל ולא הראהו קודם שחיתו אע"פ שמראה לו לאחר שחיתו והוי מוס קבוע אפילו הכי קנים רבי מאיר דאסור: בדוקין שבעין. אס מראה אותם לאחר שחיתו מפני הכל אסור. מפני שהן משתנין לאחר מיתה: אלא אימא מפני המשתנין. דוקין שבעין דקנים מומין שבגוף דלא מישתני אטו

א) ג' יציו סאן כמו נחום דף גז. ובשרס דהני צבורות קאמר וע"י מוס' סאן ד"ה ואידך.